

אורות השבת

גליון מס' 890

בטאון הרבנות והמועצה הדתית באר-שבע
וממלכת התורה בעיר האבות שע"י רשת מוסדות "קול יהודה"

מנהל מערכת
הרב אברהם טריקי

פרשת השבוע
חיי שרה

עורך
הרב עוזיאל אדרי

דבר רב העיר שליט"א

שבק חיים לכל חי

ויבא אברהם לספד לשרה ולבכיתה (בראשית כג, ב)

שלושה ימים לבכי ושבעה למספד (מועד קטן כז, ב)

כבר דקדקו המפרשים מדוע הקדים את המספד לבכי, והלא בגמ' מצינו 'שלושה ימים לבכי ושבעה למספד', הרי שהקדימו את הבכי למספד. וראיתי למרן הגרא"מ שך זצ"ל שפירש, שעל עצם פטירתה של שרה אמנו ע"ה לא הבינו הבריות כי יש סיבה לבכי, שהרי נפטרה בשיבה טובה וכל ימיה עברו עליה בלא חטא. ברם לאחר ששמעו מאברהם אבינו ע"ה את דבר הספדה וגודל מפעליה הכבירים בזיוכי הרבים ועמידתה האיתנה לימין בעלה להפיץ את האמונה בעולם, הבינו כי גדולה היא האבידה עד למאוד ועל דא קא בכו, ולכן הקדים בה את המספד לבכי, עכת"ה.

וכאן המקום אתי לחדד פירוש זה עפ"י מה ששמעתי מפי רבינו הגדול מרן מאור ישראל זצ"ל, אשר דקדק מדוע האי קרא ד'לבכותה' כתיב באות אלף זעירא. וביאר בטוב טעם, שאברהם לא רצה לבכות כלל על שרה אמנו ע"ה, שהרי מי כמוהו ידע והכיר בצדקותה המופלגת עד שאמר רבותינו שנפטרה זכה ונקיה בלא חטא. זאת ועוד, שראה ברוח קדשו בכבוד הגדול שקיבלה לגיונות של מלאכי השרת בבואה לעולם העליון, וכבר דרשו רבותינו ע"ה פ' ותשחק ליום אחרון (משל"א, סה) 'אלו הצדיקים שיום פטירתם הוא יום שמחתם'. אלא שבכל זאת בכה עליה קצת משום מראית העין שלא יאמרו הבריות היאך אינו מבכה על מות אשתו שעמדה לימינו במסירות נפש שנים רבות כל כך, ולכן כתיב 'לבכותה' באלף זעירא. ונאים הדברים למי שאמרם, והוא שאין אנו בוכים על פטירתו של רבינו הגדול אלא על האבידה הגדולה שאבדה לעולם בעצם הסתלקותו מן העולם.

והן הם דברי המדרש (ילקוט הראובני פר' וזאת הברכה) וזה לשונו: 'כשנפטר משה רבינו היה יהושע הולך ובוכה, אמר לו הקב"ה וכי לך לבדך מת והלא גם לי מת, מיד ויקרא ה' צבאות לבכי ולמספד', עי"ש. ויש להתבונן, מה שייך אצל הקב"ה 'בכי ומספד'. ובפרט שמצאנו בגמ' (מועד קטן כז, ב) שאדברה הקב"ה שש ושמו בבוא אליו נפש צדיק ונקי. ומכוח סתירה זו כי רבה היא, ראיתי למי שחילק בין צדיק לעצמו כדוגמת נח אשר הוגדר בלשון חז"ל 'צדיק בפרוותו' – לבין צדיק המזכה את הרבים בתורתו כדוגמת משה רבינו ע"ה. והיינו שבאמת הקב"ה שש ושמו בבוא אליו נפש צדיק ונקי אשר השלים את תיקונו בעולם, ברם מי שהקריין מצדקותו גם לאחרים הרי שקשה פטירתו לפני הקב"ה כחורבן בית המקדש וכו'.

ועל כל פנים פשוט וברור שהבכי והמספד האמור לגבי הקב"ה, אינו על עצם פטירת הצדיק, אלא על הסתלקות הודו וזיוו והדרו מן העולם אשר אבד עם פטירתו. וזה מדויק בדברי רבותינו במ"ש (איכה ובה א, לט) 'קשה סילוקן של צדיקים לפני הקב"ה', ולא נקטו לשון מיתה או פטירה אלא 'סילוק'.

ובזה יובן, מדוע 'קשה סילוקן של צדיקים יותר מחורבן בית המקדש יותר ממאה תוכחות חסר שתיים', שכן בית המקדש אינו התכלית אלא האמצעי אשר בו השכין הקב"ה את שכינתו בעולם. וכן לגבי 'תוכחות', שאין הקב"ה חפץ חלילה במות המת כי אם בשובו מדרכו הרעה, והתוכחות הם האמצעי לעורר את האדם לשוב מדרכו. מה שאין כן לגבי הצדיק אשר הוא עצמו ברכה לעולם, ועם הסתלקותו אבדה הברכה עצמה, ולכן קשה סילוקו מן העולם יותר מהם. ואכן לגבי 'שבירת הלוחות' אשר שבירתן היא שבירת התורה עצמה, דקדקו רבותינו בלשונם וכתבו 'קשה סילוקן של צדיקים כשבירת הלוחות', יען כי גם הסתלקות הצדיק יש בה משום שבירת לוחות הברית ממש!

ודע שכוח השפעת הרב על צאן מרעיתו, אינו רק בחייו אלא הוא גם לאחר פטירתו מן העולם. דהנה לפי המבואר ברבינו יונה (שע"ת קעח) עולה, דעשרה מילי דחסידותא היו ברב (תלמידו של רבי), ולאחר פטירתו קיבלו עליהם תלמידיו לקיים כל אחד אחת ממידותיו.

המשך דבר רב העיר במדור "אורות הכשרות"

דבר העורך

הגיע זמן הגאולה

כתב הזוהר הקדוש "בשנת שש מאות שנה לאלף השישי" שהייתה בשנת ת"ר, "יפתחו שערי ה'חכמה העליונה" להכין את העולם לביאת המשיח". מבאר הרבי שהכוונה להתגלות 'פנימיות התורה' ובמקביל 'המדע והטכנולוגיה', שבידוע לפני 180 שנה התגלה הטלגרף, הטלפון, הרדיו, מנוע הבוכנה והחשמל ועוד. וגם אז החל לראשונה הדפסת ספרי חסידות שהפך עבודת ה' לנחלת הכלל. ומוסיף שם הזוהר "כל סוף שישים שנה יתגלה בעולם אור אלוהי גדול ועוצמתי יותר ויותר, עד שסוף השישים הראשונים יחשבו לאין ואפס, לעומת סוף השישים השניים, וכן סוף השישים השלישיים לעומת הקודמים להם". והנה כיום אנו בשנת "תשפ"א" בסוף השישים השלישיים. ומסיים שם הזוהר שבסוף השישים השלישיים ירד לעולם אור עליון של ניסים ופלאי פלאות.

ברכת ליל אור ומנוח

הרב עוזיאל אדרי

רב המרכז הרפואי "סורוקה"

וק"ק 'שבטי ישראל' שכונה יא' באר שבע

לוח זמנים שבועי

לוח הזמנים מדויק לבאר-שבע	יום א' סל' מרחשוון (15.11.20)	יום ב' ער'ה כסלו (16.11.20)	יום ג' ד'ה טבת (17.11.20)	יום ד' ה'ה שבט (18.11.20)	יום ה' ו'ה אדר א' (19.11.20)	יום ו' ז'ה אדר ב' (20.11.20)	יום שבת ח' כסלו (21.11.20)
קלות השחר	5:01	5:02	5:03	5:04	5:05	5:06	5:07
זמן סליט ותפילין	5:07	5:08	5:09	5:10	5:11	5:12	5:13
ורחצה - הנץ החמה	6:12	6:13	6:13	6:14	6:15	6:16	6:17
סיון קיש לזית מביא	8:13	8:14	8:14	8:15	8:15	8:16	8:17
סיון קיש להניח תפילין	8:45	8:45	8:46	8:47	8:47	8:48	8:48
סיון מנחת קיש	9:38	9:39	9:39	9:40	9:40	9:40	9:41
חצות ויום וילנה	11:26	11:26	11:26	11:26	11:27	11:27	11:27
בזחזח חלה	11:56	11:56	11:56	11:56	11:57	11:57	11:57
סוף חצות	15:51	15:51	15:51	15:51	15:51	15:49	15:49
סוף שחר	16:45	16:44	16:44	16:44	16:43	16:43	16:42
צאת הכוכבים	16:58	16:57	16:57	16:56	16:56	16:55	16:55

"שבת כבודיך"

המולד ביום ראשון בשעה 16:07 ו- חלק 1.
ראש חודש כסלו ביום שלישי הבעל"ט.

זמני הדלקת הנרות

פרשת השבוע:	חיי שרה
הפטרה:	והמלך דוד
כניסת השבת:	16:26
יציאת השבת:	17:16
רבנו תם:	17:50

העלון טעון גניזה.

אורות הפרשה

חיי שרה להפוך את הרע לטוב

ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה, צריך להבין מדוע נאמר 'שני חיי שרה', ולמה לא נאמר 'ימי חיי שרה', כמו אצל יעקב 'ימי יעקב שני חיי', עוד צריך להבין הנה כתב רש"י שני חיי שרה כולן שווין לטובה, אך יתכן שהשנים הראשונות הקודמות ללידת יצחק היו גם הם שווין לטובה ונחשבים אצל שרה לשנים טובות, והרי עד גיל צ' שנה לא היו לה בנים, ומי שאין לו בנים חשוב כמת, כדאיתא במסכת נדרים, אמר רבי יהושע בן לוי כל אדם שאין לו בנים חשוב כמת שנאמר 'הבה לי בנים ואם אין מתה אנכי'. מבאר ה'בן לאשרי' ששני השאלות חדא מתורצת בחברתה, שהנה מצינו במדרש שהאות ש' שמאלית נחשבת כמו האות ס', אמר רבי חנינא בריה דרב אידי שמתחילת ספר בראשית עד 'ויסגור בשר תחתנה' לא נאמר האות סמ"ך שההברה שלה נשמעת כמו האות ש' שמאלית, ללמדנו שלא היה שליטה לשטן עד שנבראת האשה. ואם כן האות ש' שמאלית נחשבת בגימטריה ששים כאות ס', ולפי זה הנה 'שני חיי שרה' ראשי תיבות "שס"ח", בא לרמוז על מניין שס"ח סממני הקטורת, ואחד מסממני הקטורת היה חלבנה שריחו רע, שהיה נהפך גם הוא להיות ריחו טוב, כמו כן אצל חיה של שרה אמנו ע"ה, ל"ז השנים האחרונות שלאחר לידת יצחק היה לה שמחה ותענוג גדול בראותה את גודל צדקתו של יצחק בנה. ועל כן לפי זה מובן למה לא נאמר 'ימי חיי שרה', כמו אצל יעקב 'ימי יעקב שני חיי' אלא 'שני חיי שרה' כדי לרמוז את הגימטריה הנ"ל.

חיי שרה תיקון חטא חוה

ויהיו חיי שרה ראשי תיבות גימטריה "ע"ד", בהתחשב האות ש' שמאלית לפי דברי התוספות בזבחים ל"אות ס"י שהיא בגימטריה מספר ששים. והנה כתב האריז"ל בשם תיקוני הזוהר שאבותינו הקדושים תיקנו בחייהם את חטא אדם הראשון, ואימותינו הקדושות תיקנו בחייהן את החטא של חוה. וכן כתב השל"ה הקדוש שזה היה כל כוונתם של אברהם אבינו ושרה אמנו ע"ה בדתם למצרים כדי להכניע שם הקליפות הקשות שנוצרו ע"י חטא אדם וחוה חטא עץ הדעת. מבאר ה'ברכה משולשת' שזהו הגימטריה "ע"ד" ששרה אמנו ע"ה תיקנה את חטא חוה, שגם השם הקדוש "אכדט"מ" שהוא אותיות הקודמים לאותיות שם "אלקים" בגימטריה "ע"ד", כמו שכתב הזוהר שהשם הקדוש הזה הוא מיתוק הדינים, ואברהם אבינו ושרה אימנו ע"ה הפכו את הדין לרחמים בעולם על ידי שתיקנו את חטא אדם וחוה ומיתקו את הדינים.

קידושה של שרה לא היו מקח טעות

ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה, כתב רש"י למה נכתב כמה פעמים שנה, אלא נאמר במדרש 'יודע ה' ימי תמימים', כשם שהצדיקים תמימים כך שנותיהם תמימות בת כ' כבת ד' לנוי בת ק' כבת עשרים שנה לחטא. צריך להבין אין לא היו קידושה של שרה אמנו ע"ה מקח טעות, שהרי היא הייתה איילנית ולא יכלה ללדת, ואיתא במסכת יבמות המקדש אשה ונמצאת איילנית קידושה קידושי טעות. מבאר הצדיק מרעננה זיע"א כוונת המדרש שהצדיקים נקראים תמימים, שאברהם אבינו ע"ה היה תמים וחזק באמונה בישיבת ה' שהקב"ה יתן לו בן משרה, ולכן באמת לא היו קידושה מקח טעות. ורמז לזה שהנה האות ש' שמאלית נחשבת כמו האות ס' כנ"ל, ונחשבת בגימטריה ששים כאות ס', אם כן 'שרי יסכה' גימטריה "שס"ה", הכוונה על שס"ה ימות החמה שהן תמיד שווין, לא כמו ימות הלבנה שלפעמים פחותים ופעמים יתירים. ולכן ימי שנותיה של שרה כולן שווין לטובה כאילו לא הייתה איילנית מעולם, כמו ימות החמה שהן תמימים ושלמים בלי שום שינוי. ועוד נחשב האות ש"ן ל-ג' מאות יעלו ב' השמות "שרי יסכה" גימטריה "תהר", לרמוז על אברהם אבינו ושרה אמנו ע"ה שהאמינו והיו בטוחים וסמוכים על ה' יתברך שיעשה להם נס ופלא והיא תהר ותלד בן.

אורות הכשרות

ועיין להרמב"ם (הלכות דעות פ"ב הלכה ד) אשר העתיק שתיים מהן: 'אמרו על רב דכל ימיו לא שח שיחה בטילה, וכן כל ימיו לא הלך ארבע אמות בלי תורה ובלי ציצית ותפילין', עי"ש. וידוע דרב יוסף ור"ש קיבלו עליהם מעלה אחרת שהיתה ברב, והוא שכל ימיו לא הגביה את עיניו למעלה מארבע אמות. אך משראו בעצמם שאינם יכולים לעמוד בזה, סימו את עיניהם. ואנו אין לנו אלא להשתומם מכאן, עד היכן מגיע כוח השפעת הרב על תלמידיו – עד כדי קבלות נשגבות מעין אלו. וביותר יש להשתומם על רב יוסף ור"ש אשר סימו את עיניהם, אע"פ שידעו שבכך הם מפקיעים מעצמם את חיוב המצוות כדן סומא, שכן כבר אמרו 'גדול המצווה ועושה ממי שאינו מצווה ועושה'.

ואדרבה אפשר שגדול כוחו דרב בזה לאחר פטירתו – יותר מבחייו, שכן בחייו למדו התלמידים ממנו מידות אלו, אך לאחר פטירתו 'קיבלו' אותם ממנו כנחלה. והיינו לאחר שהוריד מדרגות אלו לעולם, הרי שיש בכוחו להנחילם לתלמידיו, וכדרך שאמרו בגמ' (נדרים נה, א) עה"פ וממדר מתנה וממתנה נחליאל (במדבר כא, יז-יט): 'כיון שעושה אדם עצמו כמדבר שהוא מופקר לכל – תורה ניתנה לו במתנה', ופי' רש"י 'כמדבר שהוא מופקר לכל – מלמד תורה בחינם. נחליאל – נעשית לו תורה כמו נחלה', עי"ש. ובוזה ינבן מדוע דוקא לאחר פטירתו קיבלו עליהם תלמידיו לדבוק במידותיו. **וגדולה** מזו יש לנו להוכיח מדברי הגמ' (סוטה מט, ב): 'אמר רב יוסף לתנא לא תתני עונה דאיכא אנא, רב נחמן אמר לתנא לא תתני יראת חטא דאיכא אנא'. וכבר ביארנו במקו"א (אמרי יהודה – מעגל החיים מאמר 'הילולא דצדיקא') דהכוונה בזה שהעידו על עצמם שלמדו מידות אלו מרבי, עי"ש. והרי רב יוסף ור"ש לא היו אלא מתלמידי תלמידיו של רבי, וא"כ היאך העידו שלמדו ממנו מידת הענוה ויראת חטא עד שביקשו מהתנא להגיה בדברי המשנה. ברם לדברינו אתי שפיה, שכן יש בכוח הרב להנחיל את מידותיו לתלמידיו ואף לתלמידי תלמידיו – גם לאחר פטירתו, והבן.

ובזה יאירו דברי רבותינו במדרש (תנחומא פרשת אחרי מות, פרק י): 'אמר רבי חייא בר אבא באחד בניסן מתו בניו של אהרון, למה מזכיר מיתתן ביום הכיפורים, אלא ללמד כשם שיום הכיפורים מכפר – כך מיתת צדיקים מכפרת', עכ"ל. ולאור האמור, יובן הקשר שבין יוה"כ – לפטירת הצדיקים, שכן כידוע עיצומו של יוה"כ מכפר משום ההתקרבות והדביקות בהשי"ת לפני ה' תטהרו', כך הוא ממש לגבי פטירת הצדיקים שהדביקות בדרכיו של הצדיק ע"י שמתאבל עליו הרי הוא כדביקות בקב"ה.

ומכאן התביעה הנוראה של הנביא ישעיה 'הצדיק אבד ואין איש שם על לב' (ישעיה נ, א), רוצה לומר שאין איש שם על לב להשלים את האבידה אשר אבדה עם פטירתו של הצדיק. ועל כן החמירו מאוד בגמ' (שבת קה, ב) במי שמתעצל בהספדו של חכם: 'אמר רב יהודה אמר רב כל המתעצל בהספדו של חכם ראוי לקוברו בחייו', עי"ש.

הנה כי כן רואה ואחזן שומעת מכאן, כי עיקר הבכי והמספד על פטירת הצדיקים הוא על האבידה הגדולה שאבדה לישראל, וגמ' ערוכה היא (מגילה טו, א): 'אמר רבי אלעזר אמר רבי חנינה, צדיק אבד' לדורו אבד. משל לאדם שאבדה לו מרגלית, כל מקום שהיא מרגלית שמה, לא אבדה אלא לבעליה'. **ועל** דא קא בכינא ולן יאה למבכי בהסתלקותו לגנוי מרומים של רבינו הגדול רבן של כל בני הגולה מרן 'מאור ישראל' זצוק"ל, שכן עם פטירתו אבדה מאתנו חכמתו הגדולה בכל מכמני התורה ותבונתו המופלגת בכל רזי החיים. אך לצד הבכי, חובה עלינו לזכור כי עיקר המספד הוא ללמוד ממעשיו!

בברכת ליל סוף ומאריך

הרב יהודה דרעי

הרב הראשי וראב"ד באר-שבע

הרבנות והמועצה הדתית באר שבע
מחלקת הכשרות

בשורה משמחת

הננו שמחים לבשר לציבור הרחב כי בימים אלו הצטרפו למעגל "הכשרות הרגילה" שעי"ה "הרבנות" ב"ש

"קייטרינג חלבי צליף טעים"

רח' יהואש 7, באר-שבע

בברכת יאכלו ענוים וישבעו

דבר רבני הקהילות

הרה"ג שאר ישוב אחרר שליט"א
רב ק"ק "שערי רחמים"
בשכ' נווה מנחם באר שבע

השלווה הנכספת

התיאור השליו המופיע בפרשתנו אצל אברהם אבינו ושרה אימנו. באברהם נאמר: "ואברהם זקן בא בימים וה' ברך את אברהם בכל", "ויגוע וימות אברהם בשיבה טובה וזקן ושבע, ויאסף אל עמיו". ובשרה הפסוק הפותח את פרשתנו בו זכתה לשלווה נאמר "ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה". הפסוק מעורר תהיה, מדוע יש חזרה לאחר כל מספר נכתבת שנה וכן לסיכום שני חיי שרה. אומר רש"י: התוספת בפסוק, מתייחסת לא לכמות של שני חיי שרה אלא לאיכות החיים של שרה - כולן שווין לטובה.

אנו עומדים ומשתוממים אברהם ושרה נצטוו לעזוב את מולדת ילדותם, המקום הכי מוכר אל ארץ לא נודעת. לאחר מכן רעב, ירידה למצרים חיי של אברהם בסכנה, גם בגרר פחד פן י"הרג, השליט לוקח את אשתו לארמון - לבית זר, פרי בטן לא ממהר לבוא ושרה רואה ששפחתה הגר חובקת בן, היחסים בין הגבירה לאמה מתדרדרים חיים רדופי ניסיונות. איך אומר רש"י שכל שנות שרה היו שוות לטובה...? התשובה נמצאת בתוך פרשתנו, "דרך סיפורה של אישה". כולנו מחפשים את האושר, הולכים ללמוד תגליות חדשות מעבר לים, בעוד שאלו נמצאים מעבר למדרכה, ביהדות שלנו.

יש שמחפשים את השלווה זאת בקידום קריירה בעוד שהיא נמצאת בתוך ביתנו, בבית ובמשפחתנו. אולי כך קרה גם לאברהם אבינו? אברהם זקן בא בימים מחפש המשך למשפחה ולדרך ולכן מצווה את נאמן ביתו, עבדו אליעזר, "צא למסע" לארם נהריים הרחוקה להביא אישה לבני יצחק. מדוע? ליד הבית יש בנות טובות שאתה אברהם חונכת אותן את כל הנפשות אשר עשית. וכן לעבדך הנאמן הייתה בת מיוחדת, מדוע ללכת למסע ארוך.

נקודת ההסבר כל מנהיג, מחנך ומורה דרך בחיים רוצים שדרכם המיוחדת לא תישאר רק נחלת דורם, אלא תהיה נכונה גם לדור הבא להמשך. כי הקושי להעביר הלאה, כיוון שכל דור משתנה בהתמודדות שלו. יש דור שנלחם על הקיום שלו, יש דור שנלחם על הדרך שלו, יש דור שנלחם על ההתמכרויות למותרות ולתקשורת שנמצאת זמינה "על כל כף יד", ובכל רגע. לכן המנהיג והמחנך של הדור הקודם קשה לו להקשיב לדור הצעיר שנולד מול עיניו, ולדור הצעיר המנהיג והמחנך נראים חכמים אבל מנותקים מהמציאות.

אברהם אבינו גילה במו ידיו דרך חדשה והנחיל אותה לכל העולם לא על ידי מלחמות, לא השפיל אלא בשכנוע טוב ובתעמולה גאונית. כך הצליח להנחיל את האמונה בה. לכן מחפש אברהם אבינו אישה תומכת ליצחק שתעזור לו לכבוש את הדור הבא. צריך אישה "עם ראש גדול" וזאת אליעזר רואה ברבקה. הוא עומד על הבאר ואומר לה: "והיה הנערה אשר אומר אליה הטי נא כדך ואשתה ואתה שתה וגם לגמלך אשקה, אותה הוכחת לעבדך". זה המבחן ראש גדול, אישה פקחית עם ראייה רחבה הרואה את כל הצרכים של השני, 'אתה מבקש לשתות אני רואה גם את גמליך'.

לכן המאשר זה לא מי שממלא את תשוקותיו גם היפים והכשרים ביותר, אלא זה שמצליח שחינוך ילדיו יהיה נכון גם לדור הבא. יתן ה' שאף אנו תושבי עיר האבות נזכה להנחיל ולהעמיד המשך.

בבית לבית ללוא ואבויק
הרב שאר ישוב אחרר

אורות ההלכה

תשובות הלכתיות משולחנו של
מורנו המרא דאתרא
הגאון הגדול רבי יהודה דרעי שליט"א

מהלכות נשיאות כפיים - ג'

ש - כהן שיש לו מום בפניו או בידיו ורגליו האם נפסל מלעלות לדוכן?

ת - מי שיש לו מום בפניו או בידיו או ברגליו, וכן מי שריריו יורד על זקנו או שעניניו דומעות, וכן סומא אפילו באחת מעיניו, לא ישא כפיו, מפני שהעם מסתכלין בו ויבואו להיסח הדעת. אך אם היה דר בעיר יותר משלושים יום, ישא כפיו ואפילו הוא סומא בשתי עיניו, מפני שכבר הכל רגילים בו ומכירים שיש בו אותו מום. והוא הדין אם בא להיות אצלם מלמד או משרת לתקופה מוגבלת של חצי שנה, ישא את כפיו אחר שלושים יום. ברם בזמן הזה שנהגו הכהנים לכסות את פניהם וידיהם בטלית, שוב אין צריך לדקדק כלל בכל המומין. ולפי הנראה, יש להקל בזה אף במומין שברגליו הגם שאינם מכוסים כלל.

ש - כהן שהרג נפש בשגגה האם יש למנעו מלישא כפיו?

ת - כהן שהרג הנפש אפילו בשוגג לא ישא את כפיו, שנאמר ידכם דמים מלאו וסמין ליה ובפרשכם כפיכם וגו'. ולדעת הרמב"ם והשו"ע אפילו תשובה אינה מועילה בו וכן נראה עיקר בדעת גדולי הפוסקים, אך לדעת הרמ"א יש להקל על בעלי תשובה שלא לנעול דלת בפניהם. ולפי הנראה יש לסמוך ע"ד המקילין, כל שעשה תשובה וגם ההרוג לא מת מיד באופן שיש לתלות שמא הרוח (או זיהום) חדר למכה וקירב את מיתתו.

ש - רופא שגרם למותו של חולה תוך כדי טיפולו האם נפסל מלעלות לדוכן?

ת - רופא מומחה שגרם למותו של חולה תוך כדי טיפול, אינו נפסל מלישא כפיו, מפני שנתכוין להצילו. ודינו בזה כדין מוהל שמל והתינוק מת מחמת המילה, שמותר לשאת כפיו מפני שנתכוין לשם מצוה, כמפורש השו"ע.

ש - כהן שהרג נפש בשוגג הקרוב למזיד כגון בתאונת דרכים תוך כדי שיכרות או רופא שטיפל בחולה ברשלנות רפואית האם נפסל מלעלות לדוכן?

ת - כהן שהרג נפש במזיד או אפילו בשוגג הקרוב למזיד, כגון שגרם למותו בתאונת דרכים כשהוא נוהג בשיכרות או רופא שטיפל בחולה תוך כדי רשלנות, אע"פ שעשה תשובה וההרוג מת רק לאחר זמן (מחמת המכה או הטיפול), צ"ע אם מותר לישא את כפיו אליבא דהשו"ע, וצריך בזה שאלת חכם בכל מקרה לגופו.

ש - כהן בעל ריב ומדון שידוע שיש לו שונאים בין ציבור המתפללים האם יש למנעו מלישא כפיו?

ת - כהן שהוא בעל ריב ומדון וגם ידוע שיש לו שונאים בתוך קהל המתפללים, לא ישא כפיו וגם סכנה גדולה היא לו אם ישא את כפיו, אלא יצא מבית הכנסת קודם אמירת רצה. אך לפי הנראה, אם סירב לעשות כן ורוצה לעלות לדוכן, אין למחות בידו וכ"ש שאין למנוע ממנו לשאת את כפיו, ובפרט כשיש עמו עוד כהנים אחרים.

מה הבעש"ט לחש בחופה?

העיירה לבשה חג. אורחים רמי-מעלה הגיעו מכל הסביבה. לא בכל יום נערכת שמחה שכזו: הבעש"ט טוב הקדוש מוביל היום, בשעה טובה, את נכדו לחופה. תהלוכת החתונה יצאה לדרך, כשבראשה צועד הבעש"ט ולצידו החתן, ואחריהם קהל גדול של יהודים לבושים בגדי-חג. אותה שעה נכנסה לעיירה עגלה שבה ישב יהודי זר. לבטח היא לא היתה מסבה כל תשומת-לב מיוחדת. אלא שהבעש"ט עצר לפתע את התהלוכה, עזב את מקומו ופנה אל העגלה. הכול ראו כיצד פונה הצדיק אל היושב בה, לוחש מלים ספרות על אוזנו, ושב להוביל את החתן.

על אף שחזותו של האיש היתה כשל יהודי פשוט, היו החסידים בטוחים שהוא 'צדיק נסתר'. והרי הצדיק עיכב את החופה אך ורק כדי להחליף עמו מספר מלים! לפנות בוקר, אחרי החתונה הנפלאה, כשהתפור הקהל איש איש לביתו, נזכרו החסידים במאורעות הערב החולף. בררו ומצאו היכן מתאכסן היהודי הזר, ופנו לעבר מלונו. הם קיוו כי 'הצדיק' יאות לשוחח עמם ולגלות שביבים מדברי הבעש"ט אליו.

"שלום-עליכם רבי", פנו אליו ביראת-כבוד.

"רבי?!", תמה הזר. "לא רבי אני ולא בן רבי".

"אל נא יסתיר רבינו את עצמו מאיתנו", עמדו החסידים על שלהם. "אם מורינו ניגש אליו אמש ולחש סודות באוזנו, ברור לנו כי אדם קדוש הינהו".

"לא צדיק אני ולא קדוש. רבכם לחש באוזני דבר שקשור בעניין פרטי לחלוטין", ניסה האיש להתחמק מהחסידים.

אך החסידים אינם מרפים: "יספר לנו איפוא את העניין". הלה הבין שלא יצליח לשכנעם להניחו לנפשו וניאות לספר את סיפורו. אני גר בעיירה קטנה. בבית ממולי גר חברי וידידי הטוב. חברים קרובים אנו עוד מילדותנו. חברי זה הוא רוכל במקצועו. הוא יוצא לתקופות נדודים בכפרי הסביבה, מוכר לתושבים מיני סדקית, וכך הוא מתפרנס. בכל פעם שהוא שב ממסע נדודים שכזה, מתקבצים שכנים ומכרים לברכו לשלום, ואני מגיע, כמובן, ראשון.

פעם אחת, כששב חברי לביתו לאחר תקופת היעדרות ממושכת, הלכתי לברכו לשלום. בבית ידידי חש אני כמו בביתי שלי. נכנסתי לבית, ומצאתי שחברי נעדר ממנו. הילדים שיחקו בחצר, והאשה היתה עסוקה במטבח. פתחתי את המזנון, כדי להוציא טבק כמכא את מקטרת, ועיניי נחו על ארנק שהיה מונח שם, גלוי לעיני-כל. הארנק מלא כסף – כל מה שהרוויח ידידי בסיבובו האחרון ושייעד לקניית סחורה חדשה.

אורות עונג שבת הקמת בית בישראל אפס אחד גדול

האדמו"ר הינוקא מקרלין זיע"א פעם נכנס אליו חסיד אחד כדי לשאלו בענין הצעת שידוך שקיבל עבור בנו. אמר לו הרבי "אומר לך אין צריך לבחון הצעת שידוך. כשמהללים את הכלה ואומרים עליה שהיא מיוחסת, יש לרשום אפס. כשאומרים שהיא יפת תואר, יש להוסיף עוד אפס. כשמוסיפים שהיא חכמה, מוסיפים עוד אפס. וכך בכל מעלה ומעלה. "אחרי כל זאת, כשאומרים על הכלה שיש לה לב טוב והיא בעלת מידות טובות, חשמים מצד שמאל את הספרה אחת, ואז כל האפסים יוצרים מספר גדול. ואולם אם אין לעורה לב טוב ואין היא בעלת מידות טובות, הרי יש לרשום שוב אפס, ונשארים רק אפסים".

עדיף חתונה מספר תורה

האדמו"ר רבי יוחנן מטולנה זיע"א היה מוכן להפוך עולמות כדי לעזור להקמת בית בישראל. פעם אחת הוצע שידוך לאחד הבחורים שלמדו בבית מדרשו, אך הדברים לא הגיעו לידי גמר מכיוון שהוריו לא יכלו לעמוד בהתחייבויות הכספיות. מיד כשנודע הדבר לאדמו"ר אמר "הלכה בשולחן ערוך היא שמוכרים ספר תורה כדי לישא אישה". מיד צירף מעשה למחשבה, הוציא ספר תורה מבית מדרשו ומכר אותו. את הכסף העביר למשפחת הבחור, כדי שיכולו לסגור את השידוך. והיה האדמו"ר מעורר על הדבר ואומר בצער שבהרבה בתי כנסת מונחים ספרי תורה שאין קוראים בהם, ועל ידי מכירתם יכלו להקים בתים רבים בישראל.

להיזהר מדיבורים מיותרים

גביר אחד שיגר שדכן אל רב מכובד והציע את בתו בעבור בנו של הרב. בירר הרב על הגביר ועל בתו והשידוך מצא חן בעיניו. הוא ובנו עלו על מרכבתו של הגביר ויצאו אל עירו, לפגוש את המשפחה ואת המועמדת. בדרכם עצרו בפונדק דרכים, ובשיחה שנוקשה עם יושבי הפונדק, סיפר הרב על מטרת נסיעתו. הללו, שהתברר כי הם הולכי-רכיל, החלו לדבר באוזני הרב בגנות העשיר ומשפחתו. הרב קם ממקומו והורה לעגלון לצאת מיד לדרך ולנסוע בלי תחנונות-ביניים. הוא הוסיף ואמר, כי עכשיו הבין מדוע נזקק אליעזר עבד אברהם לנס קפיצת הדרך של "היום יצאתי והיום באתי". לו היה נוסע בדרך הרגילה ועוצר בפונדקי דרכים, היה שומע לשון הרע על רבקה וספק אם השידוך היה יוצא אל הפועל.

לקיים בנו חכמי ישראל
הציבור מתבקש להעתיר בתפילה עבור
הרה"ג יוסף דהאן שליט"א בן רחל
בתוך שאר חולי עמו ישראל
והן אל כביר לא ימאס את תפילותינו.

**שבת
שלום**

"כך אין נוהגים", חשבתי בלבי. "לא משאירים ארנק גלוי לעין רואים. אני אלמד את חברי לקח", נצנץ במוחי רעיון. נטלתי את הארנק והחבאתי אותו בכיסי. כשחברי ישוב, ייבהל מאוד, ולהבא לא ינהג עוד בחוסר אחריות. המתנתי לחברי, אך זה בושש לבוא. החלטתי לשוב לכמה דקות לביתי, כדי לסדר דבר-מה, מתוך כוונה לשוב מיד. יצאתי מהבית כשבמוחי ערוך נאום המוסר שאטיף לידידי על חוסר זהירותו...

אך הדברים התגלגלו אחרת. חברי שב לביתו, וכאשר גילה לתדהמתו כי כל הכסף שקיבץ בדרי-עמל נעלם ואיננו, פרץ בזעקות מרות. רעייתו פרצה בבכי קורע-לב. כל בגי-הבית נרתמו לחיפושים. הם 'הפכו' את כל הבית – לשווא, כמובן. ידידים שהגיעו לברך את בעלי-הבית, כדרכם, הוסיפו לאווירה המתוחה. כאשר שבתי לבית ידידי עם הארנק בכיסי – שררה בבית אבילות כשל תשעה-באב. הרגשתי שמעשה-הקונדס שלי כלל לא היה משעשע. באווירה כזאת לא היה בי העוז והאומץ להודות קבל עם ועדה כי אני הוא האחראי לכל המתרחש וכי אך לצון חמדתי. העמדתי פנים כאילו איני יודע דבר. הבעתי השתתפות בצער של ידידי, וחשבתי להחזיר את הארנק למקומו ברגע מתאים, באין רואים. אך יום רדף יום והזדמנות נאותה להשבת הארנק לא נפלה לידי. ידידי לקח כבר הלוואות והגיע להסדרים מסויימים עם נושיו, ולא היתה לי כל אפשרות להשיב את הכסף מבלי שהכול יחשבוני לגנב. חלפו כמה חודשים והכסף עדיין היה בידי. בלית-ברירה התפתיתי לעצת יצרי לעשות בכסף איזה עסק מוצלח, ולאחר מכן להשיבו לחברי בתוספת רווחים הגונים שאצבור עבורו. אך בעיירתי, שבה הכול מכירים אותי ואת אפשרויותיי, לא יכולתי לערוך עסקים מבלי לעורר חשד. שכרתי, איפוא, עגלה, ויצאתי לדרך...

כך הגעתי לכאן, כשבמוחי תוכניות רבות. את ההמשך אתם כבר יודעים. כשהבעש"ט הקדוש ראני, ניגש אלי ולחש באוזני: "עדיין אין זה מאוחר לתקן את העוול. חזור לביתך והשב מיד את הכסף. אני מבטיחך שחברך יאמין לך ולא יחשוב שהיה בכוונתך לגנוב את כספו. במקרה הצורך, אבוא בעצמי להעיד שכן הם פני-הדברים. ואולם אם תתעכב עוד, עלול כבר להיות מאוחר מדי". אלה היו המילים שהבעש"ט אמר לי אמש.

אכן כבדה גולה מעל לבי, סיים היהודי הזר את סיפורו. אני יוצא עתה חזרה לביתי, לקיים את דברי הבעש"ט. למדתי לקח לכל החיים.

לעילוי נשמת
הרב יוסף שלמה טריקי זצ"ל
בר עליה ז"ל
והרבית רחל טריקי ע"ה
בת סימי ז"ל
ת.נ.צ.ב.ה.

